

ئۆسۈش-سۈرۈش مەي سەرم دىمنا بى تەيدا! ... نىگار نادر

من چ بكم كم سەرى من دىمنا بىت لىچەرخەكدا كم هەمووان سەردەمىبوون بى مەكىندەي پىندە و درەيەكانى سىياسەت و سەرىرەژبوون بى وەندەكانى تەكەندەلەژيا و ەيزبەندى نىشتىمانى، سەرقا بوون بى ئەزىبەركردنى ناوى تەرمەبەل و ناوى براندەكان، زەربەي زەريان بوونەتە هاندەرى پەي يارىكەرە ناسراوەكانى تەپى پەي جىهانى، لەكاتەكدا تەپى زەمىن لەتەنگەزەدايە و تەپى سەرى مەرقەكانىش، لەمەيدانەكانى جەنگ و كەچبەرى و قەيرانگەلەكاندا تەپ تەپەنى پەدەكرە.

چ سەركەك هەيە مەيەي خەي پەارەزە، كاتەك هەمووان سەركەردانى بازارەي ئەزاد كەردوونىتە تەپەكەئازار و تا سەر ئەسقان ئالوودەبوون بى ناوى بەرسە و كەمپانىكان، رەژانە هەرخى نەوت و برەنت و زەپە و بەرزى هەدەكەشەن نەرخى مەرقەش كەمدەكا، تەپى ئەو زەمىنەش لە يارىگەي ئەو سەرمەيدەدارىدە بەبەرشەقەدەرى و بەناو سىستەمى هەمەجەرە و بەدەدە دادەئەزەتەو.

ئەي چەندە سەختە لە سەردەمەكدا بۇ كە زەرسەرسو هەندەربە سەرفراز و سەربەخەبەت، ژەكەبى هەم هونەرپەشە هەم گىانەباز، هەر لەيەك كاتەدە بتەو ژەكەي چەلەنگ و پەاوەكى جەسوورەي، لەو ژيانەدا خواستەبەت ژانە نەرمەرم پە لەسەر زەوى دابەنە و پەاوانە بەژى نا! ئەي خەدايە چەندە ئەستەمە ئەستەگەبەت و سەلامەت دەرجە! ئەي چە هونەرە لەو ژيانەدا هەم بتەو بەتەنەيا ئەبەنى و هەم لەنەوانى پەلە هەوۋەكەنىشتە قاقا لەبەدەي، هەوگرورى چەيەكانەي و وەك خاك سادە بەنەتەو، پەاوانە كارەكەي بە نىشتىمان و ژانە كتەبەنەوسى بە ژيانە، بىرمەندەنە وشەكان پەارزنى و شەيرانە لەگەبە سەرهەگرە، مەندەنە يارى بە دۇنە بەكەي گەورانەش بەيارى تەدا بەدەي.

لاسەنگە من بە تەشەاوسەنگ نەبەت هەوۋە، لەو جىهانەدا كم هەموو دەخەوزنە لە ژيانە سەركەوون، من خەواخەامە تەنەها سەركەيرەم لە ژيانە، سەر لەسەرى خەم دەركەم چەونكە سەرى من نە عەودەي سەرمەيدەدارىە نە بەسەرهەگەئەنە نە بەسەركەوتەن، نە سەركەورسى نە سەركە بوونەنە سەروەزيرانەنە سەرمەزى سىياسى و نەسەرقەپاغ و نەسەرقەفەيە دەخەوازە، بەكەكو تەكە سەودەي سەرى سىنگە ئەو ئەستەرىيەكە مەندەنە دىتەويەتەو و ژانە لە ئەمەزى گەرتەو.

تە سەیری چاوەکانم بکە، لەیەککاتدا چەن بتوانن ژنانە گۆرم
بمەننەو و پیاوانە ساردبەوانن، ئێی چەندە دێستەوستانم لەنیوان
سەری ئەستم و دەیی چەمدا! نازانم چەن لەنیوێی ئەگادا
پاشگەزبمەو؟ کە وەک رووبەیا ئەیشوووم چەن دووبارە بە
سەرچاوەکەم بگەڕێمەو، چەن بتوانم ژنانە سەربەرزیم و پیاوانە
سەرباز، ژنانە ئاڵا هەڵدەم و پیاوانە دێستبکەشمەو.

نازانم چەن ژنایەتیم لە ٦٧ کیلە گەشت کەش و نزیکەی ٢٠٠ بوته خوێن
و ١٨٠سم بەرزایی بەژندا دێستەو؟ ئێو سەر بەهەزاران سەوداو و
ئێو دێست بەسەدان درزەو و ئێو زمانە زینکراو بەشیعرو ئێو سەدان
چیاڵە لە نەسرەوتنە چەن لە جەگایان تەمدا بەتەو، ئێی چ
تەکەڵەکی دژ بەیەکم و لە مەشقی فەیندا چەندین جار سەربەرزەوخوار
خەڵر بومەتەو، ئێی لەو ژیانەدا چەند هەدمە ئامەزە ژنانە لەتەو
دەردەسەری سەربەزەو و پیاوانەش لەسەربەزەو نەسەمیتەو، ژنانە چەک
دانەدەیی و پیاوانەش چەک ئەدەست کەیتەو، ئێی چ هونەرە لەیەککاتدا
ژنانە سەرت ژان بکاو پیاوانەش سەر بە نالەبارییەکانی ئێو ژیانە
بەقەنی، ژنانە قەرەبوو بکەیی و پیاوانەش قوربانی بدەیی.

هاوبیری من.. تە دێزانی کاسەیی سەری من کاسەییەکی جەگیر نییە
بەردەوام چەرخ دەدا و دەسووتەتەو، ئێو کاسەیی دەم هەیی پەپە
لەشەراب دەم هەیی پەپە لە مەزکەب، دەم هەیی نەسرە دێستەو
و شەدا، دەم هەیی سەدان ئاڵای تەدا دێستەو، هەر ئێو سەرە دەمی
واهەیی بەندەزەکی قەرەباغە، دەمی واش هەیی هیچ یەک لە
کەشتییەکانی ناگەڕێنەو، ئێو کاسەیی سەرە دەمی واش هەیی هەندە پە دێستەو
لە ژیان تە لەسەریو دێستەو، دەمی واش هەیی لە هەرجی ژیان و
مەرڤە خەیی دێستەو و بەتەو دێستەو.

تە دێنیابە ئێو کاسەیی سەرە هیچ جەرە سەودایەکی لەسەر نییە، چونکە
ئەچکەیی هیچ ئایدە لەژیاڵە چەپە پی هیچ ئاین و ئاینزاییک، ئەگە
هیچ نەژادپەرستیەکی لەناویدا پەلی نەهاویشتەو و ئەنچوو، ئێو سەرە
ژنانە بەها دا بەشدەکات و پیاوانەش نەرخ مەزەندە دێکات، ئێو سەرە
پە لە خەیاڵی خامخام، لە کیشوێری نوێ لە فەقەیی بەفەقەوان لە
ئەستەری نەدەزراو، لەمانگی دێستکرد، ئێو سەرە لەساحەیی خەیی
بەتەزە هیچ جەستەییکی تر بەخەییو وەکەو پایە ئەگیری ناکا، نە
بەهیچ نەرخەکی دێستەو نەبەهیچ بەهایەکی دێستەو، ئێو کەڵە هەندە
سەربەستانە سەخت پەسەندە، پەیی گەنگ نییە ئەگەر دێستەو نەدەیی دی ئێو
جیهانە بە دەستی پیاوانەو ئاڵە بەقە بەردەو.

ئێو کاسەیی سەرە چەن لەجە دێستەو کە رێژە ژنانە شەو لەگەڵ تەز
دەکا و پیاوانە بەردە هەتە بە ژیان، هەموو سەپەدان زوو، ئێو
کاسەیی سەرە ژنانە دێستەو بە ئاوو کەف چ پەیی و دێستەو و خاشاکی ئێو

جیهان هه یه بيشواته و هه موو ئا زیه کانی کبخاته و،
پیاوانهش هه شیری لانه دان له خه تانه کانی ترافیک بهت و به نداوانهش
به هه درده دان گلداته و!

ئهی ئه گهر ده زانی چه له و که له یه دا ده گوزهر؟! به وانه چه به به روا
و ژنانه ده ست به وشه کانه و ده گره و مه رانهش پاشه کشه ده تده کاته و،
ئهی چه سه خته ژنانه هه چنی و پیاوانه به وخه نیت و، له گه
ئاوه نه کان له مملانه دابی و هاوکات به پشه پیاوان به ده یت و، ژنانه
هاوار له گه رووتدا فه تیس به ی پیاوانهش ده نگ به رزبه یت و، و که
گه ژه وکه په چه به ی تا ژنانه هه رچی درزه کانی ئه و ژیان هه ی به
ئه سپایی په کیانه و بنوسه نته و، و که لقه دره ختی به ربارانیش
به رامبه ره عه شق هه له رزی، هاوکات توند په ی له که وشه کانی خته دا
به سه پنی و و که که و هه رگیز سه ر نه نوشته نیت و هه تا ئه گهر هه موو
ئه و گهی ئه و زه مینهش ده رئه نه جاهی سه ر له سه ری پیاوان به قاته ته و.

سه رکه شی من به تهش کهش ناکره هاوه، من له و ژیان ده ژنان هه نگاو
هه ده نه م و پیاوانهش ده په م و، ژنان په ده چه قه نم و پیاوانهش
بازده ده م، دارستانه به به رگی شه خته ده گرم و که شه کرانه له تفتی دا
ده ته م و، ئهی چه ئاسته نگه له ی که کاتدا ژنان به به ربه کانی له گه
ته م نه به ی و په شه که له گه به نه نه کان، ژنان به به زیان له
کود ته ی که کان قوتاری و پیاوانهش به برینه کانه و دووباره به جیت و
دانوسانه کان! ژنان ئه استی ده ستنیشان به ی و پیاوانه پاساو به
چه وتی به نیت و.

سه ربه ستی من به هیچ شه که و به که سه سست ناکره هاوه، ده ته بوهر
له م امه م نه به که کو باوه م په به نه، باوه به نه که سه ری من
دوورگه ی که نه غره نابته و له و ته که ی که به ده سه ته و نادرته،
باوه به نه که ده ی من پوره هه نگه که که م که سه ده وهرن نزیکه به نه و
و پارچه ئا وریشه که که کرمه کان پاشه چینی ده مرن، باوه به نه که ئه و
که له سه ره ژنانه قه و پیاوانهش سه خته، دانی په دابنه که ئه و سه ره
ئا یه خا که کی به ده و ته زه ر ئه سه ته م به تا که جار که کش داگیر.

ئهی چه نه زه بریه خشه، ژنان هه وری و هاوکات به ناو هاوکه شه کانی
ژیانیشدا ورد ته ی به ی، ژنان هه میش له په وانی که وچی شه که
که وچی خو وریا بهت و به په وانهش شه وسته به به خشی، به اوستان
به سه ربه که و به ته قیه و به زووی نه و که به ته که و، ئهی چه نه قورسه
ژنانه ئازاره کان ئه نگ به ی و به ده نگانه زامه کان داپه شی، ژنانه
سه رکزی و پیاوانهش سه ره، ژنان هه گری و پیاوانهش هه په رسته.

دیده ی وانه، ئه و کاسه سه ره، له ی که کاتدا ژنانه خه یه و که په له
په پوهله ها توچه ی ته دا ده که و پیاوانهش ئه گ له ژیاندا چه سه ده که،
به به ترس ژنان به ته ته ته قی قه نه دره کانی که به ری قی زه و ده که

و پیاوانش ستوونی لاسر قایم دکا، ئی چ ئستمم ل و ژیاندا پاک دَرچی! چ دژوار خاون سَرک، دَک، پَنووسکی بَخوش و نَبَز بی! گواهی ددم ب و د گَرمی ت و ب ساردی ئ و ژیان، ئَگَر چَن ب پَچوانی َوووی ووباردا مَلوانی دَکی، ئوها ژیان نَکی ئوا هَگیز سَر بَرزنا کَیت و.

بـوانـ لـ و جـهـانـگـیرـیـدـ فـریـودـ رـیـ هـ رـ جـیـهـاـنـیـ بـچـوـوکـ نـ کـردـ تـ و
بـ بـکـو مـرـق و بـ هـاـیـ کـانـیـشـی گـچـکـ کـردـ تـ و، ژـنـ کـان بـ رـ بـ رـ
قـ بـارـی ئـ نـدـامـ کـانـی جـسـتـ یـان گـورـ دـ کـن و لـ کـاتـک دـا قـ بـارـی
مـشـکـیـان بـچـوـوک دـ بـتـ و، بـ هـ زـارـان پـا وـان و ئـ سـتـ رـی سـاختـ
نـمـایـشـی جـوانـی سـ رـکـ وـتـن بـ سـ رـهـ مـوـوانـدا دـ کـن، چـاـوـچـنـ کـی و
شـمـ کـخـ رـی ئـا سـایـشـی ئـ و زـ مـیـنـی خـسـتـ تـ گـورـ تـرـیـن مـ تـرـسـیـدـ و.

ئەي چ نە فەسبە ئانا نە وە کو دەرخت لە ژياندا بلاژيەت وە و هاوش وەي درختيش پەشبینی بکەي کتوپە يا دەتبەن وە يا دەشکەي يا لەجەي خەي وشک دەبە و بەردەبەت وە، هەميشەش هەر بە پەو سەوز بچيت وە! چ ئاستەنگە گەر بەت وە هەموو شتەک دروست لەسەر جەگای خەي دابنەي، دەستەبەگري بە ئەوێ گە هەبەتەي، ئەي چ قووسە لەيەککاتدا ژيانە سەبەري خەت بپارەزي و پياوانەش ببیتە سايە! ژيانە بەرپرسیار بي و پياوانەش لەپرسراو، ژيانە سەرسامبي و پياوانەش سامرستە، ئەي چەند زەحمەتە هەموو بەشايەکان بەسەرراستی بە سەربەستى بە سامانی بە خەوش پە بکەيت وە. جا تە وەرە حاکيم بکە بە هەتا سەرراستەريت ئەو ژيانە پتەرلەت دەچەتە بەري چەپەو!

سرسختی من بـتـش کوی ناکر هاو، من تا ئستاش نازانم نه ژنم
نه ووبار؟ دستم هـن یا با! هرگیز نا کهوم ژر خشت و
هـکارییـکانی کات و شوینی ئو جیهان، ئو کهللم چنی مـبـست
بهت وا جوگرافیا دبـزـند و بهناودکهو، به چاوکردنی تمـن و
کهگز و کات و سات، کوئی مـبـست بهت ساری پدا دکا، جارجار
جـکـکـکا دکا لـکـکـکی قـندک و جارجارش وک کهللم بهفرک
بهستدگی دکا .

من چ بکام کائو کولل سارو هاندی بقاقای پکک نینی خش و یستک گرم دد ب هاند ب ه موو سامان و هاند ب شاعرکی جوان دت جش ئو جیهان نای ت خرش، ب وچان دکا، ئو سارو هاندی ددنگی و ئو ژیان سراسیمه دی دکا، سدان گککینی ئو جیهان شلوکی ناکا.

ئەي چ ئاستەنگە ژنانە ھەگربى و پياوانەش ھەپپەسەرى، ژنانە بە
 وشە سەرورە تەمار بەكى و پياوانەش بە ھەما سەرورە پەشەل بەكى،

بەدە ھەموو جەر جەنشینیەک ئێکەیتەو و لە یز و سەرکانی
ژیانییدا چاوەوانی بکەشی، چەند سەختە لە یەک سەردا ژنانە ھە
بکە ی پیاوانەش ھەل بکەزیتەو، ژنانە ئازار بکەشی و پیاوانەش
ئازار بنەشی، ژنانە ئازامەندی و پیاوانەش ئازگر، ژنانە بێویەو
پیاوانەش بێردەوامی، ژنانە فریونەخە و پیاوانەش فەرمان بەی.

تە بزانە، سەردەردی من تەنھا دەرەنجامی تەکنائەنی وردە دەرمارو
قەھقەھەتەنی خوێنەرکانی ناو سەرم نیە، ھەتتاوسانی کەدەماری مەشک
و گەزبوونی ماسولکەکانی نیە، دەرەردە سەری من دەرئەنجامی چەوتانە
دەبەشکاری پشکەکانی ئێو جیھانە، لەکەھەبەینی بەشکانی ئێو
نیشتمانە، نەخشەکشانی ئێو سنوورە سیاسەت کردانە، کورتەبنانی
ئاسایشی ئێو ھەسارە، پەگەبەندی ئێو کەمەگایانە، ئێوسەر
لە ژانەنی ئێو پەستەوراو چوونکە ئێو چەرخە ھەر بەچەپدا
دەسووتەو، ھەرچەندە لە ژیان دا ژنان دووبەرەبەر سەربازن بەمام
تەپی ئێو زەویە ھەرلەژرپە و لەسەردەستی پیاوان دەخولەتەو.

ئەو لەو رەزگاردا ژن بوون چ ھونەرکە و ژن مانەو چ
جەرھونەرمەندیەکی پەویستە، ئەگەر ژنەکی خەسک بیت چەند ئەستەم
چاوەکانت جیاوازیان نەبەت لەگەڵ ووشەکانت، لەو کانت پەچەوانە
نەزوون لەگەڵ ھەستەکانت، دەت سەپی و خاوەن بپارەزی و کو شیرێ پاکت،
پەنجەکانت دژ نەبن لەگەڵ تەھزینەکانت، پەکەنینەکانت پەچەکردار
نەبن لەگەڵ گریانەکانت، سەرت دەدەنگ نەبەت لەگەڵ دەت، دەنگت
تەکە نەبە لەگەڵ ئەنگەکانت.

لەسەر بەدوا سەرم لە ھیچ سوێنامەندە چونکە باش دەزانم کە ئێو
سەردەمە، سەردەمی سەرپشککردنی سەرمایەداری و بە جەرھە تەو تەو
سەرھەدانی مەرگەکانی خەفەکردو، سەردەمی سیخوای
دەجیتای، تەکنەلۆژیای بریقەدار و ئەدەب و ھونەری تەژی لە زە
بانگەشەیی و سەنایەتی ھەراسا نەکردو، گەگا و مەگابایت پەشبەکیانە
تە جەگای سەرت بگرنەو و زەینت کوێرکەنەو، ئیمەل، ئەستەمئەس،
فایبەر و سەشیال میدیاکان وەک قولاپ لەسەرت گەزبوون ھەر ھەتا
لەسەر وەکی لەدەو و لە ئامان لە چاوی ئەزیزەکە دوورمان بھەنە، ئێو
سەردەمە سەردەمی ئێو یە سەری خەت بکەیتە مایە بەس بە ئێو ی زیندوو
بمەنیتەو!

بەھەرچا ھاوچەرخە ئەزیزەکەم نیگەرەن مەبە، چونکە ئێو سەر ئەگەر
دەمیش نەبە لەگەڵ ئێو سەردەمە دەنیابە بەخەسکی سەربەخە، نە
نەزم دەبەت بە ھیچ تاجەک نە دەچەتە ژەر ھیچ جەر کەلوێک نە
دادەنەو بە ھیچ دەستەک، نە شەدەبە بە ھیچ دەسەتەک نە ھیچ
سەودایەک دەیگرەتەو، ئەگەر دەھەندەش تەراژیدەر ئێو جیھانە لە
سایە سەری پیاواندا لاسەنگ بە و شەیی تەدا نەکوژتەو.